

محورهای فراخوان گروه مطالعات زنان - مردادماه ۱۴۰۴

۱- نقش نهاد دانشگاه در توانمندسازی زنان و توسعه قابلیت‌های فردی و حرفه‌ای آنان

نهاد دانشگاه به‌عنوان یکی از مهم‌ترین عرصه‌های اجتماعی‌سازی و شکل‌گیری سرمایه انسانی، نقشی مؤثر در توانمندسازی زنان ایفا می‌کند. آموزش عالی می‌تواند زمینه‌ساز تقویت خودباوری، توسعه مهارت‌های فردی، شکل‌گیری انگیزه‌های شغلی و ارتقاء قابلیت‌های حرفه‌ای زنان باشد؛ در عین حال، ممکن است در برخی سطوح، بازتولیدکننده نابرابری‌های ساختاری و جنسیتی نیز باشد. این محور پژوهشی بر آن است تا امکان مطالعه و تحلیل چندبعدی تجربه زنان در فضای دانشگاهی را فراهم آورد و سازوکارهایی را بررسی کند که از طریق آن‌ها دانشگاه می‌تواند در ارتقاء جایگاه اجتماعی و حرفه‌ای زنان در جامعه نقش‌آفرین باشد.

۲- تحلیل جمعیت‌شناختی و اقتصادی سرمایه انسانی زنانه در ایران

طی دهه‌های اخیر، حضور زنان در عرصه آموزش عالی به‌طور چشمگیری افزایش یافته و به یکی از مهم‌ترین منابع سرمایه انسانی کشور تبدیل شده‌اند. با این حال، نسبت این رشد آموزشی با مشارکت اقتصادی و بهره‌وری شغلی آنان هم‌راستا نبوده و شکاف معناداری میان ظرفیت‌های بالفعل و استفاده مؤثر از این ظرفیت‌ها در ساختار اقتصادی و اجتماعی کشور وجود دارد. این محور پژوهشی فرصت بررسی و تحلیل جمعیت‌شناختی زنان تحصیل‌کرده، الگوهای اشتغال، موانع ساختاری، و پیامدهای اقتصادی ناشی از بلااستفاده‌ماندن این سرمایه انسانی را فراهم می‌آورد و زمینه‌ای برای بازاندیشی در سیاست‌های کلان توسعه منابع انسانی و عدالت جنسیتی در بازار کار فراهم می‌سازد.

۳- ارزیابی مسیر نهادی‌سازی مطالعات زنان در آموزش عالی ایران

رشته مطالعات زنان به‌عنوان یک حوزه میان‌رشته‌ای در آموزش عالی ایران، طی سه دهه گذشته مسیری پر فراز و نشیب را پشت سر گذاشته است. این حوزه با هدف شناخت وضعیت، مسائل و ظرفیت‌های زنان در جامعه، وارد ساختار رسمی آموزش عالی شد و در طول زمان، نقش‌هایی متنوع در عرصه‌های علمی، فرهنگی، اجتماعی و حتی سیاست‌گذاری ایفا کرده است. با این حال، روند شکل‌گیری، گسترش، و تثبیت این رشته با چالش‌هایی همچون محدودیت منابع، نگاه‌های محافظه‌کارانه، و ضعف پیوند با نهادهای اجرایی همراه بوده است. این محور پژوهشی، زمینه‌ای برای تحلیل تحولات نهادی، کارکردها، دستاوردها و موانع موجود در مسیر توسعه این رشته فراهم می‌سازد و امکان بازاندیشی در جایگاه آینده آن در نظام آموزش عالی را مهیا می‌کند.